

Catalina Cirer Adrover

*Consellera de Famílies i Afers Socials del Govern de les Illes Balears*

Benvinguts a l'edició de 2024 de l'Anuari de l'Envel·liment, una eina que ja ha esdevingut referent en la recerca i l'anàlisi d'un fenomen que ens afecta a totes i tots: l'envel·liment. I després de 17 edicions, podem confirmar que aquest document no es tracta d'un recull de mera observació demogràfica d'una realitat innegable, sinó que aprofundeix als vessants socials i els reptes i oportunitats que planteja aquesta transició des de múltiples enfocaments.

En aquesta nova edició, s'aborden temes vitals que requereixen una resposta immediata i coordinada per part de la societat i les institucions. Iniciem amb un diagnòstic exhaustiu sobre l'edatisme a Mallorca, un fenomen que afecta greument la dignitat i els drets de les persones grans. A més, es presenta una anàlisi de l'evolució de l'esperança de vida a Espanya i Balears, on les estadístiques no sempre revelen les dificultats associades a l'envel·liment.

El benestar de la comunitat és un eix central en aquesta publicació, amb la presentació del projecte "Salut en Acció", que té com a objectiu cultivar la salut física i emocional de les persones majors a través d'intervencions actives i participatives. Així mateix, s'exploren els efectes cognitius de l'esport en l'envel·liment saludable, reafirmant la importància de l'activitat física per millorar la qualitat de vida en la vellesa.

El suport social i el seu impacte en la vida de les persones majors reben una especial atenció, amb estudis que demostren com una xarxa de suport sòlida pot influir en l'aprenentatge al llarg de la vida. També destacam el paper essencial que juguen les persones majors en la sostenibilitat alimentària i ambiental, un tema de creixent rellevància en temps de canvi climàtic.

Un tema innovador en aquesta edició és l'exploració de la sexualitat en la vellesa, des de les experiències de les dones en centres de promoció de l'autonomia, donant visibilitat a una dimensió sovint ignorada i invisibilitzada.

La tecnologia, un aspecte cada vegada més present en la vida de les persones majors i que ha demostrat importants beneficis tant socials com cognitius en molts d'àmbits, també té un espai destacat en aquest anuari. Es presenten estudis sobre les competències digitals dels majors usuaris de la Creu Roja a les Illes Balears, així com els darrers avenços tecnològics i els reptes que plantegen. Programes com «Tecleja'm, ens acosta'm i escolta'm» promouen la inclusió digital i el reforçament dels vincles intergeneracionals. Article que enllaça molt directament amb un altre desafiament abordat és la solitud no desitjada. Aquest aspecte que ens preocupa com a Conselleria i com a societat és, malauradament, un problema que afecta una gran part de la població major. Projectes com el cohabitatge cooperatiu es proposen com a solucions innovadores per prevenir l'aïllament social, oferint una alternativa basada en la

comunitat i el suport mutu. Passes cap a la preservació de la dignitat de les persones majors i el fonamental de les persones a la societat en totes les etapes de la vida.

En termes de salut mental, aquest anuari inclou estudis sobre el deteriorament cognitiu relacionat amb l'edat i les seves diferències de gènere, així com un projecte que utilitza el cinema documental per sensibilitzar i formar sobre l'Alzheimer. Igualment, s'analitza l'estigma associat a la malaltia de Parkinson i com impacta en els pacients, així com un estudi sobre el suïcidi en persones grans des d'una perspectiva pedagògica.

Finalment, no podem oblidar el paper de la cultura i l'art en l'envelliment. Es destaca la rellevància de la música coral en la percepció d'assoliment i qualitat de vida en les persones grans, amb el cas del Cor de l'Associació d'Alumnes i Exalumnes de la Universitat Oberta per a Majors. La participació activa en projectes culturals és fonamental per promoure un envelliment actiu i ple.

Aquest anuari, com deia al principi, no només recull estudis i dades, sinó que ens convida a reflexionar profundament sobre com abordam l'envelliment a la nostra societat. És una crida a l'acció, a crear entorns que respectin i promoguin la dignitat de les persones majors, assegurant la seva participació activa a la comunitat. L'envelliment no és només un repte, és una oportunitat per redissenyar les nostres polítiques i valors, i per garantir que totes les etapes de la vida es visquin amb plenitud i significat.

Que aquesta nova edició ens inspire a continuar promovent un envelliment saludable, actiu i respectuós, en el qual cada persona, independentment de la seva edat, trobi un lloc digne i significatiu en la nostra societat.

